

[Flygaard.]

har det vist sig langt lettere for kvinderne at opnå en uddannelse og en placering i en række nye fag, der er opstået som følge af den ændrede samfundsstruktur. Kvindens fremmarch i erhvervslivet har fundet sted igennem lang tid. Både den første verdenskrig og herhjemme det skattefrie år 1969 har bidraget til at styrke kvindens erhvervmæssige position i samfundet. Jeg ved ikke, om nogle vil anse det for mangel på ligestilling, hvis kvinden, mens børnene er små, bliver hjemme og passer dem. Jeg tror ikke, at manden og kvinden helt kan udfylde den samme funktion. Jeg synes selvfølgelig, der skal være adgang til vuggestuer og børnehaver, men jeg tror ikke, at disse institutioner kan blive andet end et surrogat for et hjem. Der bør tages hensyn til den enligt stillede mor og den enligt stillede far, der har svært ved at klare det økonomiske, men ellers bør den enkelte familie eller enkelte person selv betale for ophold på vuggestue og i børnehave.

Vi vil godt være med til en undervisning, som tilstræber at gøre piger og drenge til samfundsborgere ubundne af et kønsrollemønster, men vi vil også gerne tilføje, at kønsforskellene jo nu engang ikke kan udryddes og efter vor opfattelse altid vil sætte deres præg på udviklingen i samfundet, også i et moderne samfund. Det skal siges ganske klart, at vi er modstandere af fabrikker, hvor forældrene kan aflevere deres børn til opbevaring, opdragelse og uddannelse. Derved kunne man måske nok nå den største grad af frihed for både far og mor, men vi tror også, at der i et sådant tilfælde vil blive tale om et koldt og følelsesløst samfund, der ville være sterilt.

Vi vil gerne være med til at arbejde for at skaffe lige adgang til lige arbejde, men vi vil gerne tilføje, at det ikke kan være et mål i sig selv at sørge for, at der til alle områder kommer lige mænd og kvinder. I samme omfang som kvinderne kommer ind i erhvervslivet, tror jeg også, at deres organisationsmæssige indflydelse på en række områder også uden for det erhvervmæssige område vil vokse, men jeg tror ikke, at det er noget, man kan — og jeg tror heller ikke, at det er noget, man skal — forcere frem.

Jeg ved ikke rigtig, om vi kan tiltræde, at der skal gælde den samme vielsesalder for mænd og kvinder. Kvinder bliver tidligere

modne og voksne end mænd. Hvis man havde et objektivt kriterium til at måle modenhed med, var det noget andet, så kunne man måske ligefrem nå frem til fastsættelse af den helt ideelle tidligste ægteskabsalder.

Jeg skal derefter gøre et par bemærkninger omkring de beskatningsmæssige forhold.

Det beskatningsmæssige område må vel også med ind i den foreliggende problemstilling. Hvis man kun havde én familietype, var spørgsmålet til at klare, men i et samfundsmønster, der i høj grad er præget af forandring, tror vi ikke det er muligt at udforme en indkomstskattelovgivning på en sådan måde, at den hjemmearbejdende kvinde og den udearbejdende kvinde gift eller ugift, vil føle, at der ikke gøres forskel. Der er for mig ingen tvivl om, at vi er gået fra en familiebeskatning til en individbeskatning, at vi i hvert fald er gået et stykke af vejen. Hvis mand og kvinde er gift, tror vi heller ikke, det er muligt i praksis at skille økonomien ad på en sådan måde, at alle ville føle, at man derved ville nå en rimelig ordning. I gamle dage tog vor far datteren ved hånden og sørgede for, at hun fik en stilling i huset, indtil hun kunne blive gift eller afsat, som det også hed. I dag er forholdene helt anderledes, og jeg har ikke sagt, at de ikke kan blive bedre, men jeg synes alligevel, man bør glædes over de fremskridt, der er nået, og i fællesskab arbejde på at komme videre. Jeg vil også gerne advare imod, at man tillægger andre motiver, som de ikke har, blot fordi de har givet udtryk for en anden opfattelse.

Birgit Busk (U):

Kvindesagsdebatten i dag vil jeg ikke deltage i, medmindre vi da også snart skal bruge dage herinde til henholdsvis mandesag og barnesag for til sidst at slutte af med en dag for menneskesag.

Meta Ditzel (RV):

Jeg synes, der har været mange gode synspunkter fremme i denne debat; jeg vil kun komme med et par enkelte kommentarer.

Den første kommentar er en opfordring til undervisningsministeren om nøje at følge, hvad der kommer i den nye læseplan, som jeg forgæves har forsøgt at få fat på. Der har været tale om, at det i så høj grad kommer an på holdninger, når vi skal bekæmpe